

sokaága megtévesztett, olyan kijelentést tett, hogy a most őrizetbe vett vádlottak

tudnak az erzsébetvárosi merényletről.

Ugyanez a fiatal ember elmondotta, hogy több merénylő a Felvidékre utazott, mert félt a leleplezéstől. A rendőrség intézkedést tett a szökevények kézrekerítésére. Kiderült, hogy Márfy József összeköttetést tartott fenn az elmenekült gyilkosokkal. A lakásán tartott házkutatás alkalmával lefoglalt levelezésből megállapították, hogy ő is el akarta hagyni Magyarországot. A cseh felvidéken élő ismerőseinél érdeklődött, hol tudna mint banktisztviselő elhelyezkedni.

Tárgyalják a magyar kölcsönt

London, nov. 29. A népszövetség pénzügyi bizottsága szerdán ülést tartott Magyarország rekonstrukciója ügyében. A Budapesten járt bizottság jelentésének meghallgatása után Kállay magyar pénzügyminiszter, Valkó kereskedelmi miniszter és Schandl földművelésügyi államtitkár ismertették a magyarországi helyzetet. A bizottság elhatározta, hogy Magyarország szanálásának tervét elfogadásra ajánlja és azt azonnal megküldi a népszövetségi tanács tagjainak, hogy a december 19-én összeülő tanácsülés előtt tanulmányozhassák. A népszövetség pénzügyi bizottsága legközelebbi ülését ugyanakkor tartja, amikor a népszövetségi tanács és amennyiben ez elfogadja a tervezetet, úgy a pénzügyi bizottság haladéktalanul átteszi a jóváhagyott bizottsághoz végrehajtás végett.

Katonai diktatura a Rajna-államban

Páris, november 29. A rajnai szeptarátista köztársaság kormányában egyenletlenség tört ki. Mates feloszlatta a rajnai hadsereg főtanácsát, amely erre elhatározta, hogy megbuktatja a szeptarátista kormányt és bevezeti a katonai diktatúrát. Ez, mint a „Kölnische Volkszeitung” írja, meg is történt. A lap szerint a Mathes-kormány megbukott és helyét Ernst Hektor foglalta el mint diktátor. Mathes állítólag Hütten-dorfba menekült.

A román-orosz tárgyalások

Bukarest, nov. 29. A kormány hivatalos kommunikéban közli, hogy november huszadikán a román katonai bizottság Tiraspolban aláírta a Dnyeszter-menti konfliktusok elkerüléséről és elintézéséről szóló egyezményt. Eszerint a netalán előforduló incidenseket úgynevezett

helyi bizottságok vizsgálják meg,

amelyeknek három tagja román és ugyanannyi orosz. Különösen a partmenti hatóságok közötti incidensek és a jogtalan határátlépések fogják a bizottságoknak az anyagot szolgáltatni. Ezeket kívül felállítanak egy központi bizottságot, amely ellenőrizni fogja a helyi bizottságok munkáját.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Ááron Goldschmidt

Végre a kőgábe nekibátorkodott, közelebb lépett a rófhöz és fülébe sugta, hogy a meghívott vendégek itt vannak. Az agg ember melegegyszer erősen ráhajolt a könyvre, — talán tiszteletadás okából, — mielőtt féltette volna és aztán barátságos baruch-habá-val, isten hozottal köszöntötte vendégeit. Mikor közelebb léptek hozzá, kezét fejükre nyugtatta és megáldotta őket, aztán helyet kínált nekik és hosszasan nézett Jákobra. De nyilván ő maga is zavarban volt ez egyszer, hogy miről kezdjen beszélni velök. Maga se volt tisztában vele, hogy tulajdonképpen mit is akart látni ezen a zsidó fiatalemberen, akit a keresztények kintintettek és most, mikor már előtte állott, lelkét megcsapta a sejtés, hogy ime ez az ő népéből származott ifjú olyan idegen elemekkel van már telítve, melyet ő sem érteni, sem értékelni nem tud. Az agg férfiú egyre tovább nézett Jákob arcába és Jákob nagy várakozással tekintett rá vissza. A nagybácsi tükön érezte magát és a kőgábe tiszteletteljesen állt az ajtónál. Végre is a róf felállott, előszedett egy nagy piroszposztag, almát odaadta Jákobnak és azt mondta: — Csak ne felejtse el fiam soha tefilint rakni.

Aztán újra odament a chümösjéhez és az audienciának vége volt.

Az egész jelenetnek, a maga nagy csöndességében, valami szokatlanul különös íze volt, úgy hogy Jákobra szinte álomlátásképpen és kalandszerűen hatott. Mikor a rabbi rászögezte jámborságos tiszta szeméit, úgy érezte, hogy a róf a szívébe pillantott bele. De mikor a pillantás egyre tovább tartott és a szemekben egy mindinkább érthetetlen kifejezés tükröződött, úgy érezte, mintha a rabbi és ő lassan

Nem fizethetnek valorizálva a biztosító társaságok

Dr. Ládai István a biztosítási kérdések mai állásáról. A Stichtag. A valorizáció csödbe juttatná a társaságokat. A kérdés megoldása a román-magyar tárgyalásoktól függ

(Kolozsvár, november 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A háboru után elintézetlenül maradt sok kérdés egyik legégetőbbje, amely nagyrészt kisembereket érint a biztosítási ügy kérdése. Sokan a háboru előtti időkben azt remélték, hogy biztosítás révén nyugodt és csendes öregségük lesz, sokan remélték, ha vagyonuk nincs is, de hozzátartozóiknak megfelelő összeget hagyhatnak biztosítási kötvényekben. Szorgalmasan fizették hosszú éveken keresztül megkuporgatott garasaikból a biztosítási díjakat és akkor jött a háboru, amely ezt a reményt is, mint anyyi mást, összedöntött.

Az Uj Kelet foglalkozni akar ezzel a nagyon fontos és eddig hamupipőkeszerűen kezelt problémával és ezért felkerestük dr. Ládai Istvánt, a kiváló jogászt, a biztosítási ügy egyik elsőrangú szakértőjét, akinek nyilatkozatát alább közöljük.

— Ezt a kérdést — mondotta dr. Ládai István — a békeszerződés szabályozza, amennyiben kimondja, hogy az életbiztosítási szerződések, mert hiszen csak ezek fontosak, a háboru következtében nem veszítették el hatályukat és minden összeget, amely a biztosítási szerződések alapján jár, be lehet hajtani. Minthogy azonban a háboru alatt sokan voltak, akik nem fizették meg a díjakat, követeléseiket a díjak ki nem fizetése következtében elvesztették. Tudomásom szerint azonban a biztosító társaságok nem ragaszkodnak a békeszerződések e rendelkezéséhez, hanem a nehézségek inkább abban jelentkeznek, hogy a társaságok valorizálva fizessenek-e, vagy sem. A békeszerződés szerint nem férhet kétség ahhoz, hogy a biztosítási összegeket a magyar társaságok lejben kötelesek fizetni. Az átszámítás kulesát szabályozza ugyan a békeszerződés, de igen szerencsétlenül, mert azt mondja, hogy az 1918 szeptember és október hónapokban a genfi tőzsdén jegyzett középárfolyam alapján kell kiszámítani, csak hogy ezekben a hónapokban a genfi tőzsdén nem volt ilyen jegyzés. Az átszámítás kulcsa tehát ma is nyitott kérdés és egyike azoknak a problémáknak, amelyeket a békeszerződés szerint a két országnak közvetlen tárgyalás útján kell megoldani. Nálunk ugyan van egy külügyminiszteri rendelet, amely 1921. évi április 19-én kelt és amely kimondja, hogy a Magyarország és Románia között fennálló tartozásokat 1:1 arányban kell megfizetni, vagyis 100 koronáért 100 lej, csak hogy ennek a rendelkezésnek az alapja labilis, mert a békeszerződésnek szintén labilis kétszázötvennegyedik cikkére támaszkodik.

A „Stichtag”

— Ezenfelül a legnagyobb mértékben vitás az úgynevezett Stichtag kérdése is, vagyis az a

kérdés, hogy mely napig van helye a valorizációnak, azaz a korona lejre való átszámításának és mely naptól kezdve jár megint magyar korona. Ez a Stichtag igen sok vonatkozásban fontos, így nevezetesen a Magyarország és Románia között fennálló tartozások szempontjából is. A Stichtag lehetne 1918 november 3., vagyis a fegyverszünet kötésének napja, lehetne 1918 december 1. Erőteljes csatlakozása Nagyromániához, lehetne 1919 augusztus 23., amidőn a Währungstrennung, a valuták különválasztása a korona lebélyegzése következtében bekövetkezett, lehetne 1920 szeptember 21., amidőn a magyar békeszerződést ratifikálták és lehetne 1921 július 26., amidőn a békeszerződés életbe lépett. Bármelyik Stichtagot válasszák is, a választásnak igen súlyos következményei vannak, mert azt jelenti, hogy az addig lejárt tartozásokat lejben kell fizetni, míg az utána lejártakat magyar koronában. A csehek a Währungstrennung alapján állapították meg a Stichtagot, amelyet a magam részéről is a leghelyesebbnek tartanék. Minden esetre különös volna az, hogy az 1920—21. években lejárt tartozásokat is lejben kellene fizetni, holott a békeszerződés az átszámításra az 1918. évi árfolyamot állapította meg kulesként. Minthogy a Romániához csatlakozott volt magyar rész tartozásban vannak Magyarországgal szemben, Romániának az az érdeke, hogy a Stichtag minél későbbi időpontra essék.

Elveszett tartalékok

— Visszatérve már most a biztosítók kérdésére, ki kell emelnem, hogy a jogi szempont nem lehet egyedül mértékadó. Hiába állapítják meg, hogy a biztosító társaságok valorizálva kötelesek fizetni, ha a biztosítók ennek a kötelezettségnek megfelelő tartalék hiányában nem tudnak eleget tenni. A biztosítók ugyanis tartalékuk legnagyobb részét magyar állampapírokba, különösen új kölcsonkötvényekbe helyezték el, amelynek következtében a tartalékok jelentékeny része elveszett. Ha a biztosítók valamennyi külföldi biztosítást valorizálva fizetnének vissza, legnagyobb részüket csödbe jutna, amit viszont a biztosítási eszme érdekében nem szabad megkockáztatnunk. Így tehát a biztosítottaknak is le kell mondani követelésük egy részéről és másrészt a magyar államnak is áldozatot kell hozni, hogy a biztosító társaságok csödjé elkerülhető legyen. A kérdés megoldása a most folyó román-magyar tárgyalások eredményétől függ.

— A biztosítók egyébiránt nem helyezkednek arra az álláspontonra, hogy nem fizetnek, de hivatkoznak arra, hogy a fizetések miatt tönkre-

elválnának, mintha mindinkább és egyre nagyobbodó távolságokra távolodnának el egymástól. És mikor az ajtó becsukódott mögötte és a kőgábe, aki a lépcsőig kísérte őket, még utánuk szólt: „seid moichel”⁽¹⁾ és halkan visszament, úgy érezte, mintha találkozása lett volna a zsidósággal és egy kísérlet után, hogy kölcsönösen megértsek egymást, újra széjjel váltak és eredménytelen eredménnyel ment kiki a maga útján.

Almadozó gondolataiból a nagybácsi riszította föl. Csak fáradsággal visszafojtott haraggal mondotta:

— Ez is kiváló módja volt annak, hogyan kell beszélni a róffal.

Jákob csöndesen válaszolt:

— Hiszen én egy szót se szóltam, bácsi!

— Hiszen ez volt éppen a baj! — dühöngött a nagybácsi, — az ember nem ül úgy ott és nem bámészkodik a róf arcába anélkül, hogy egy szót is szóljon.

— De hát mit mondhattam volna neki? Ezt igazán szeretném tudni, — mondotta Jákob bosszankodva.

Ezekre a szavakra Márkus elkeseredetten megállott, odafordult hozzá, de úgy, hogy két kezét csipőjébe vágta.

— Hát én tanítsalak rá, hogy mit kell mondanod a róffodnak? Azért tanítottott az apád, azért adott ki rád anyyi pénzt? Mi? Felelj hát!

— Nem, az apám biztosan nem azért tanítottott, — válaszolta Jákob és tovább indult.

— Jákob, Jákob! — szaladt utána a nagybácsi, — nem volt elég ami eddig történt, még bolondot is csinálsz belőlem? Nem törödsz te sem a róffal, sem a nagybátyáddal, talán

¹⁾ „Seid moichel”: „bocsás meg nekem”, vagy: „ne haragudj testvér” ezzel a mondással bucsuzik a zsidó, a vendégtől.

még az apáddal se! Közöséges gój lett belőled és a végén még ki is fogsz keresztelkedni... de... mit is szaladjak itt utánad, mit bosszankodom veled! Az én fiam, hálistennek nem vagy!

— Hallod-e bácsikám! — mondotta Jákob, — én nem szeretnék összekülönbözni veled. A te házadban laktam és te mindig szeretettel bántál velem és éppen azért nem veszem olyan komolyan szavaidat. De legyünk egyszer őszinték és mondd meg nekem, tulajdonképpen miről kéltt volna a róffal beszélnem? Nem kellett-e várnom, amíg ő megszólít?

— Az mindegy! — felelte a nagybácsi, — de te gój lettél. Nagyon jól észrevettem én azt, csak nem akartam szólni. Mi közöm nekem hozzá? Barmicova vagy és nekem nincs hatalmam fölötted. De tanácsolom neked, saját javadért: fordulj vissza, amíg még nem késő! Elhidd nekem, sohase ment jól annak dolga, aki elhagyta istenét. Necsinálj chilul-ha-sém-et.⁽²⁾ Ma este lesz először alkalom, hogy a gazdag Birnbaumék művelt és jámbor családját meglátogassad, hát jól vigyázz magadra. — Összekülönbözni? Miért különböznénk mi össze? Testvérőcsém fia vagy és mindig szívesen látlak a házamban. Nem akarsz bejönni?

— Nem, köszönöm bácsi. Félek... attól félek, hogy a néni is megszid, ha értesül erről a látogatásról. Itt a mellitüd, visszaadom. Nagyon szépen köszönöm!

²⁾ „Chilul-ha-sém”: szösz szerint, isten nevének káromlása, azonban a zsidó ezzel a kifejezéssel nemcsak a lényeges istenkáromlást jelöli meg, hanem minden olyan cselekvést vagy viselkedést, mely alkalmas arra, hogy a zsidóságot, a zsidó népet kompromittálja és csunya színben tüntesse föl. Ennek magyarázata az, hogy a zsidó egyénben annyira ki van fejlődve a népi tudatosság, hogy fel fogása szerint magát az istent káromolja az a zsidó, aki a zsidó közösség ellen vét.

mennek és ily körülmények között fizethetnek, mert a szer anyagi csödbe külön-külön kiegyezési részleteit. Egyszerűen követve részt a felek még megoldásban, másrészt Magyarországon is, gesztve.

— Az egész a súlyos problémák telenedése idézett, úgy áll, hogy aki ott pénzét, épületeit, állampapírokat, valaki béke idején például husz éven pénzen a világ 1. Földhitelintézet hávásárolta, most a mondjuk huszharmincezer jelen száz-százötven lejjel azzal is, aki biztosított, hogy a biztosításban rejlő nagyszámú hiszem, hogy az a fognak venni a kib...

December 25-ig

Több mint ötven szükség. A pauszvezetésére nin

(Kolozsvár, szeptember 29.) A kereskedőket, mint érintő kérdés, az időkben egyes kerestársulások az adózeledek december 25. napja és bizony honnan kerítse elő pénzt. Mint tegnap mánia kereskedői kongresszusát akar adókérdés ügyében érni, hogy az adóterhek, mint eddig

Érdeklődött nyelven a kilátások fizetésére. Érdeklődéseket kaptak.

— Rendelet intézkedik afelől, december 25-ikéig minus elmulasztása maga után. Egyelőre hogy az adók tölthajtás után folyó semmiféle hajlandó kötelezettségeiknek gyenek. Hogy ennél viszont az adófizetés nem is lényeges.

— Tudunk valami adó pausali tenciónk, hogy a hajtásának eddigi mert a pausalirozza pausali rendszer: vagy töl kellene, vagy kevése kincstárt károsítja zásnak csak a piat tekintve hogy könt márt pontosan meghe. A kereskedők pontosan ki tudjuk tehát semmi szüksetalan, a kereskedő rendszerét behozzuk löszintének, hogy járna, mert a pauszrendszer a pausali rendszer okot találni arra, megváltoztassa.

— A három dőst befektette, a összeállításának el. Az adók listáját tagjainak kisorsolá

Jönnek

Kézrekerült a gyergyói főhadnagy-haramia bandája

Hajtóvadászat a gyergyói havasokban. Szökés közben agyonlőtték az egyik haramiát. Hogyan lett futóhetyár Blénesi Pistából

(Gyergyószentmiklós, november 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hosszu hónapok óta tartja rettegésben Gyergyót és Marostardát Blénesi Pistának, az uri haramiának rablóbandája. A különböző hatóságok tehetetlenek voltak a vakmerő rablóbandával szemben, amelynek tagjai könyörtelenül sarcolták végig és rémitgették halálra a két vármegye kocsin és szekeren utazgató népét. Végül is katonákat vezényeltek ki kézrekerítésükre, amely valóságos hajtóvadászatot rendezett a haramiák ellen.

Tegnap végre sikerrel járt a katonaság hajtóvadászata. Sikerült kézrekeríteni a banda nyolc tagját, akiket egymáshoz láncolva vittek be Ditróba. Az elfogott haramiákra leirhatatlan állapotban bukkantak rá a katonák. Ruhájuk ronggyá foszlott, arcukat a bujdosás hosszú ideje alatt az éhség ijeszítő-beesettre, marta és a végső kimerültség jelei mutatkoztak mindannyiukon. Az egyik haramia, Székely Tamás volt vasutas, eddig ismeretlen módon megszabadult kötelekeitől és meg akart szökni. Egyik katoná azután utána lőtt és Székely Tamás holtan terült el. A nyomozó hatóságok úgy vélik, hogy Blénesi egész bandája kézrekerült, csupán a vezér hiányzik még, Blénesi Pista, akinek sikerült elmenekülnie és akiről tovább szövik a legendákat a gyergyói havasokban.

Amikor Blénesi Pista még István és főhadnagy volt

Blénesi Pista, akinek a hire-neve Rózsa Sándor glóriás dicsőségét és beármnyékolta, nem volt mindig falu betyárja. Valaha fényes főhadnagyi uniformis feszült daliás természetű és a szalonok hősről akkor még senki sem sejtette, hogy valamikor úgy fognak vadászni rá, mint a nyulakra. Apja durgazdag csiki földbirtokos, aki egyetlen fiából katonát nevelt. Egyik nagybátyja altábornagyi ranggal Bosznia és Hercegovina katonai parancsnoka volt és így az ifju Blénesi előtt nyitva állott az út a legmagasabb katonai karriérig. El is végezte több-kevesebb sikerrel a hadapródiskolát és mint zászlós került ki a harcra. Az altábornagyi nagybácsi védőszárnyai alatt hamar főhadnaggyá lépett elő és a Hinterlandba került, ahol a mindig tele pénztárcája — vagyos apja valóságos elhalmozta pénzzel — a társaságok dédelgetett kedvencévé tette.

A háboru végén főhadnagyi ranggal szerelt le, de a katonaságtól magával hozott uri passzióját sohasem tudta levetkőzni. Beteges könnyelműséggel szórta a pénzt és valóságos rémregényeket meséltek megveszerte a dáruidóiról. Az öreg Blénesi egy darabig tűrte fiának uri passzióját, míg egy szép napon tulságosan meguntá már az eszeveszett pénzszórást és nem akart több pénzt adni költekző fiának. A tiatal Blénesi ekkor Piatra-Neamtra akart utazni, hogy apja üzletárságlól Isarescu kereskedőtől kérjen pénzt.

A fatális kocsit a főszolgabíró koosijával

Legelőször is kocsit után nézett Blénesi Pista, hogy Piatrára utazhasson. Az apja kocsija nem volt otthon és így a ditrói főbírótól, testi-lelki jóbarátjától, akarta kocsiját elkérni. A főbíró nem volt otthon, ez azonban nem zavarta.

— Nem baj, — gondolta magában — majd utólag mondom meg neki, hogy sürgősen kellett a kocsit és ráparancsolt a főbíró kocsisára, hogy fogjon be. A kocsis — jól ismerte az urfit — be is fogott és megindultak Piatra felé.

Időközben hazaérkezett a főbíró és hirtelenében azt hitte, hogy ellopták a kocsiját. Rögtön telefonon értesítette az összes csendőrörsöket az

esetről és rendeletet adott a kocsit feltartóztatására. Így történt, hogy Blénesi Pistát utközben csendőrök feltartóztatták és Ditróba akarták kísérni. A volt főhadnagyan felforrt a vér és hetvenkedő természete elhomályosította az öntudatát. Nem törődött semmivel, csak a szegyen elől akart menekülni.

— Blénesi Pistát nem fogják csendőrök kíséretetni — kiáltotta a csendőröknek.

Majd mikor azok erőlyesen akarták teljesíteni a kapott parancsot, rájuk lőtt és továbbhajtattott. Piatrára érkeve úgy tett, mintha semmi sem történt volna. Éjjeli szállást kért apja üzletárságlól, Isarescutól, de egy szóval sem említette kalandját. Éjjel azután világos aggyal mérlegelni kezdte a dolgot. Megsebesítette az egyik csendőrt, tudta, hogy börtön vár rá. Az apja segíthetne talán valahogy rajta, de éppen most különbözött vele össze keményen. Bünbánóan kellene eléje állni, ez ellen a büszkesége lázadt fel.

Egy pillanatra talán keresztülvillant agyán, hogy agyonlővi magát, de hamar elhessegette magától a kényelmetlen gondolatot és rádöbent arra, hogy legjobb lesz, ha haramiavezérnek csap fel. Ez a gondolat hamar gyökeret vert benne, mert még a régi ursága idején barátok között tréfás-komolyan százasor is elmondta: ha nem ad majd több pénzt az „örög”, felcsapok betyárnak. Minden „rendes” vállalkozásnak azonban pénz az alapja. Így történt, hogy amikor a vendéglátó Isarescu felébredt, nemcsak vendégének, de az összes készpénzének is csak hullt helyét találta. Blénesi Pista magával vitt mindent.

Blénesi Pistából futóhetyár lesz

Igy lett futóhetyár Blénesi Pistából, utazgató kereskedők réme, szegény, földhözragadt parasztlak istápolója, üzött vad, havasok királya és népdalok hőse. Maga köré gyűjtött szökött katonákat, volt börtönlakókat és más mindeure elszánt szegénylegényeket. Legényei istenítették a vezért, aki hol itt, hol ott csapott le elszánt csapatával és dusan megrakodva húzódott vissza havasi odújába. Csak a gazdagokat fosztogatta, azok közül is leginkább apja embereit szemelte ki, akikre különös szenvedéllyel vadászott. A szegény embert pedig utraivalóval rakta meg és úgy engedte tovább útjára.

Nem ölt meg senkit a banda, csak a bugyellárosokra vadásztak, ha azonban ellenkezésre találtak, akkor kegyetlen bosszút állt a haramia. Egy ízben az olasz hadsergeknek egyik őrnagya, akit kormánya olasz katonasírok felkutatására küldött ki Erdélybe, kocsin hajtattott Ditró felé. A kocsit, amelyen az őrnagyon kívül egy gyárigazgató is helyet foglalt. Blénesi Pista emberei megállították és pénzt követeltek az őrnagytól. Az őrnagy revolvért rántott és a haramiák közé lőtt, akik közül egyet megsebesített. Blénesi Pista erre meztelenre vetkőztette az őrnagyot, ruháját rászegelte a kocsit hátuljára, a tisztit sapkát rákötötte a ló fejére, az őrnagy fejére zsákokat húzott, a kocsit utasait meg a kocsist hozzákötötte az üléshez és utnak indította a lovakat. Így érkezett meg a kocsit Borszékre, ahol nem kis ribilől keltett.

Most azután bealkonyodott a havasi betyárvilágnak. Blénesi Pista bandáját elfogták, a vezér pedig — ki tudja még meddig — magányosan bujdosik a havasok között. (p. m.)

Jönnek a Karamazoffok

Devizák	Erdélyi pénzpiac nov. 29-én						Kolozsvárt fizettek 100 lejért
	A kolozsvári clearing-iroda jelentése						
	Temesvár	Brassó	Arad	Nagyvárad	M.-Vshely	N.-Szeben	
Zürich	35—3475	3525—35	3510—3480	—	3520—35	3526—35	2:90—3:00
Newyork	201—198	203—200	201—199	—	202—200	203—200	045:90—046:00
London	880—75	885—75	880—75	—	—	—	0110—01120
Páris	—	11—1070	—	—	1090—75	—	10:90—11:20
Milano	—	—	—	—	—	—	8:60—8:70
Prága	—	—	—	—	586—82	587—82	16:70—16:90
Belf. m. k.	—	—	—	—	166	—	16500—17000
Külf. m. k.	—	—	—	—	—	—	8800—9000
Belgrád	—	—	—	—	—	—	42:55—42:60
Varsó	—	—	—	—	—	—	—
Bécs	354—60	350—53	—	—	—	—	35000—35500

Közgyűlést tart a zsidó Árvagondozó

December negyedikén ülnek össze a delegátusok. Hatszáznál több zsidó árva. Egy évi munka eredménye

(Kolozsvár, november 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Erdély és Bánát zsidóságának egyik legszebb és szociális téren legfontosabb intézménye az Árvagondozó. Egy év óta csendes és kitartó munkával hatalmas szervezetté nőtte ki magát. Talvaly ilyenkor még gondolni sem lehetett Erdélyben céltudatos árvasegélyezésről és ma hatalmas organizáció készül megtartani első közgyűlését. Az országos jellegű konferenciára harminckét város küld képviselőt. A beérkezett választási jegyzőkönyvekből megállapítható, hogy a delegátusok száma meghaladja a százat.

A központi bizottság, melynek oroszlanrésze van az impozáns eredményben, már minden előkészületet megtett a konferenciára, mely december negyedikén lesz délelőtt tíz órakor a kolozsvári Redut nagyeremben. Kedden fog a központi bizottság beszámolni arról a nagyarányu munkáról, melynek eredménye a tizenöt körzetbe osztott harminckét centrális helyicsoport. A szokásosan száraz titkári és pénztári jelentés most kis emberéletéről fog szólni, a háboru legszerencsétlenebb áldozatairól, a jövő generációjáról. Az amerikai Joint Distribution Committee által támogatott Erdélyi Zsidó Árvagondozó jelenleg négyosztályos hadiárva lát el amerikai pénzen rendszeres havi ellátási költséggel, ruházattal, egészségügyi segélyvel és gondoskodik a zsidó hadiárvaok oktatásáról is. Ezekon kívül az egyes helyicsoportok önálló gyűjtésekből még kétszázötven más árva látnak el ugyanoly módon, mint a Joint a maga örökbe-fogadottjait.

Ezekről lesz szó a december negyedik konferencián, melynek második részében az árva-kérdés tudományos ismeretese szerepel. Leitner Fülöp dr. gyermekorvos az árvaok egészségügyi védelméről, Antal Márk főigazgató az árvaok neveléséről, Fürst Oszkár dr. pedig az intézményes gyermeknyaraltásról fog érdekes és felvilágosító előadást tartani.

A konferencia napját az „Aviva”-Jelnyegylet jótékonycélu előadása fogja berekeszteni. Az előadás, melynek jövedelmét az árva-alap javára fordítják, ugyancsak a Redutban lesz este nyolckor.

Utólag értesülünk, hogy a konferencián vendégként Bécsből részt fog venni P. Czerny, a Joint árvaügyi osztályának európai igazgatója, aki az Erdélyi Zsidó Árvagondozó Egyesület működéséről jelentés tesz majd az amerikai központnak.

Az ügymenet, pénzkezelés és a ruházati cikkek megrendelésének ellenőrzésére a központi bizottság ötös felülvizsgálóbizottságot jelölt ki az Árvagondozó tagjaiból. Az ötösbizottság, melynek tagjai Bosán Géza, Bokovits József, Gombos Benő, Kertész Márton és Rosenzweig Antal, mindenről alapos jelentést fog tenni a konferencián, melynek elnöke Janowitz Géza lesz.

.....

— Adományok a Jehuditnak. A Jehudit Zsidó Nők Kulturregyesülete 1923 november 29-ig jegymegváltás címén alábbi adományokat kapta: Rados Manó 100 lej, Farkas Ernő 150, Boskovits Lajos 50, Moskovits Jakab 100, Nasch N. és Bartha Ferenc 100, Kovács Béla 20, Fischer Pál 25, N. N. 15, Jakobi Mózes 100, dr. Leitner Fülöp 200, Kende Lipót 100, Ausländer Rudolf 60, Kohn Emil 60, Naftali Simon 20, Grün Samu 50, Herskovits Imre 40, Grün Mór 40, Schwartz Márton 20, Weinstein József 20, Schwartz Mihály 20, Gerő Béla 40, Horowitz Béla 50, Molnár Jakab 100, Szántó Miklós 100, dr. Szántó Zoltán 100, dr. Föder Marcel 50, Legmann Mendi 200, Boros Bernát 100, Hilfmann Náhán 50, Hajnal-áruház 20, Szabó Jenő 100, dr. Goldner Mihály 20, Réti és Deutsch 100, Gutfried Adolf 100, özv. Deutsch Jakabné 50, dr. Fischer József 100, Imre Lajos 50, Kálmán János 10, Abraham Sándor 50, Hirsch Adolf 30, Fuhrmann Mayer 10, Hartenstein Géza 20, dr. Hercz Nándor 50, Rudas József 50, Bergner-cég 100, dr. Jakobi Emil 100, özv. Wertheimer Samuné 50, Bíró Jenő 40, Mandula Zsigmond 20, Gergely Dezső 20, Danzinger Armin 20, dr. Neufeld Jenő 200, Waldner Mór 100, Hirschfeld Herman 100, Lakos Dezső 100, Stotter Aladár 100 lej.

— Hatvanmillió dollár az árváknak. Newyorkból jelentik: Hershey csokoládégyáros hatvanmillió dollárt adományozott az árvák felszegélyezésére. Az alapítvány Hershey vagyonának jelentékeny része.

Jönnek a Karamazoffok!

Az Uj Kelet az egy napilapja

Felelős szerkesztő: Az Uj Kelet cikkeinek jelölésével eng

Előfizetési árak: Egy félévre 320 le

Óromániában és külföldön Rador Publicit hirdetési iroda

Hogyan lett

Tömegcikké fejlődött az autó kerül ki nap

(Newyork, n tudósítójától.) Henry pályájának delén megelégedetten tek ményére. A mem már kilenc éves ké seget árult el. Tíz eszközeivel fából k biljárt, amit játéks

Ford első ki amerikai autópárk autógyárak luxus Az egyes gyárak megrendelével és a kívánsága szerint természetesen nagy költségeket. Ford hogy egyféle típus respektálta vevőin elérté, hogy gyárt tudta forgalomba h

A többi aut dellő autót hoztal akarták kényserit pusú autóikat új szemben arra töre cikké tegye, ami A Ford-gyár első dollárba kerültek gyárak három-nég Ford konkurrensi csó automobilokat kampányt indított fel a közönség fig legfeljebb három-n

Az óriási erő lenére Ford egy adott el az első é gyárosok ugyanab mobilon adtak tul egyik mérnökének automobil gyártó balul ütött ki, m ezeröttszáz autón t 1907-től k

autókat gyártott. szerüsíteni a ka kisebb újítást es ción is, úgy hog tudta értékesíteni került ki az ötm Ettől az időtől ke ezer autót állított

Három évve ahol részt vett megrende figye lenül járt és össz az összetört autó lekről meglepetés könnyűek. Hazaté vizsgáltatta mérn a francia gyár gyártási célokra vanadiumból állít

— Román sok. Aradról jele itt lefolyt konfere gyarország napon Románia rendelke gyarország, Aus mára Romániában sára. E vasuti szabályzatokban A magyar delegá még 500 teherko forgalmának meg feltételeire vonat ság utasítását vá

Manomet

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Elfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félre 320 lei, egész évre 620 lei.

Óromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Hogyan lett Henry Ford milliárdos?

Tömegcikké fejlesztette az autógyártást. Négyezer autó kerül ki naponta Ford gyárából. Egy találmány titka

(Newyork, november 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Henry Ford, az amerikai autókirály, pályájának delén megírta önéletrajzát, amelyben megelégedetten tekint vissza életének elmúlt eseményeire. A memoárból megtudjuk, hogy Ford már kilenc éves korában csodálatos technikai készséget árult el. Tizenegy éves korában primitív eszközeivel fából konstruálta meg az első autóműláját, amit játékszerűl szánt.

Ford első kísérletei új irányt teremtettek az amerikai autópárhazban. Ford fellépésig az amerikai autógyárak luxuskocsigyártásra rendezkedtek be. Az egyes gyárak külön-külön tárgyaltak minden megrendelővel és autómobilokat mindenkinek egyéni kívánása szerint állítottak elő. A sokféle modell természetesen nagyon megrágitotta az előállítási költségeket. Ford volt az első, aki elhatározta, hogy egyféle típusú autót fog gyártani. Nem respektálta vevőinek kívánásait és így csakhamar elérte, hogy gyártmányait jelentékenyen olcsóbban tudta forgalomba hozni, mint valamennyi konkurrensé.

A többi autógyárak minden évben új modellű autót hoztak forgalomba és a „divattal” akarták kényszeríteni vevőiket arra, hogy régi típusú autójukat új típusúra cseréljék ki. Ford ezzel szemben arra törekedett, hogy gyártmányait tömegcikké tegye, ami olcsó árú révén sikerült is neki. A Ford-gyár első gyártmányai **kilencszázötven dollárba kerültek ugyanakkor, amikor a többi gyárak három-négyezer dollárért adtak egy autót.** Ford konkurrensai mindent elkövettek, hogy az olcsó autómobilokat diszkreditálják. Valóságos sajtókampányt indítottak és a cikkük önénel hívták fel a közönség figyelmét arra, hogy Ford autói legfeljebb három-négy hónapig üzemképesek.

Az óriási erővel megindult sajtókampány ellenére Ford egymaga ezerhatszáznyolcvan autót adott el az első évben, míg az összes többi autógyáros ugyanabban az évben mindössze ezer autómobilon adott túl. A második évben Ford hajlott egyik mérnökének tanácsára és öt különféle típusú autómobil gyártott. Ez a reformkísérlet azonban balul ütött ki, mert a második évben mindössze ezerötven autót tudott tudadni.

1907-től kezdve Ford újra csak egytípusú autót gyártott. Sikerült neki lényegesen leegyszerűsíteni a karosszéria gyártását és néhány kisebb újítást eszközölt az autó belső konstrukcióján is, úgy hogy ettől kezdve hatszáz dollárért tudta értékesíteni az autót. 1921 május 31-én került ki az **ötmilliomodik autó Ford gyárából.** Ettől az időtől kezdve Ford gyárai naponta **négyezer autót állítottak elő.**

Három évvel ezelőtt Ford Párisba utazott, ahol részt vett egy autóversenyen. A versenyen megragadta figyelmét egy autó, amely szerencsétlenül járt és összeroncsolódott. Ford magáhozvette az összetört autószerkezet néhány darab káját, amelyekről meglepetéssel konstataálta, hogy meglepően könnyűek. Hazatérése után az autószerkezetet megvizsgáltatta mérnökeivel, akik konstataálják, hogy **a francia gyár vanádiumot használt fel autógyártási célokra.** Ettől az időtől kezdve Ford vanádiumból állította elő autót.

— **Román-magyar vasúti megállapodások.** Aradról jelentik: A román-magyar vasutak itt lefolyt konferenciáján elhatározták, hogy Magyarország napenként 100 vasúti kocsit bocsát Románia rendelkezésére, Kürtös állomáson a Magyarország, Ausztria, Németország és Svájc, számára Romániában megvásárolt épüleifa elszállítására. E vasúti kocsikért Románia a nemzetközi szabályzatokban megállapított napibért fogja fizetni. A magyar delegátusok felajánlottak Romániának még 500 teherkocsit kölcsönképen, Románia belső forgalmának megkönnyítésére. Ennek az ajánlatnak feltételeire vonatkozólag a bukaresti vezérigazgatóság utasítását várják.

Gyalut elöntötte a Szamos

Az árvízveszedelem még nincsen szünőben. Rengeteg érték pusztult el. Nagysebesen százötven ház került víz alá

(Gyalu, november 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kocsik csak a legelső házig mehet, a lovak lába már a sarat dagasztja, a kerekek pedig kátyuba kerülnek. Az ablakokból nem néz lámpa az utcára, barátságatlanul sötét az egész falu, sehol nem látni életet, csak a csillagok fénye tükröződik vissza az utcaát ellepő vízben. Messziről a szél kiáltozást hoz, a mentéssel foglalkozó emberek kiáltoznak az éjszakában.

A Szamos kiöntött. Már napok óta figyelik a községben, hogy a Szamos megváltozott, napról napra emelkedik, a víz egyre haragosabban hűmpölyög és nyaldassa a partot. Napok óta figyelték már ezt a jelenséget tehetetlen kétségbeeséssel és vártak, bizva az isteni csodában, mert hiszen a maguk erejében a védőgátak hiányában nem bízhattak.

Nem apadt. Gyalu községet, amelyet nemrég a jég és a tűz sújtotta, most meglátogatta a harmadik elemi csapás, az árvíz. A folyónak nem állt semmi az útjában, a községet egyetlenegy gát nem védte, a Szamos kilépett medréből és eltemetett házakat, boldogságot, jólétet.

A Szamos partján lévő házak vízben állnak. Egyes helyeken csak csónakkal közelíthetők meg ezek a részben összeomló épületek, amelyekből mindenki elköltözött, aki a fenyegető elem haragját nem akarta bevárni. Az állatok elszaladtak, az emberek legszükségesebb tárgyakkal biztosabb helyekre menekültek és most az a helyzet, az árvíz, ha közben véletlenül apadás nem áll be, Gyalu többi részét is elönti.

Asztalok, párnák és háziesszközök uszkalnak a piszkos vízben, néhány csónakon emberek igye-

— **Szászország híven kitart a Reichwehr mellett.** Drezdából jelentik: A szász országgyűlés tegnapi ülésén a kommunista képviselők felpanaszolták a Reichwehr szászországi működését. Az erre vonatkozó indítványok tárgyalásánál Schneider néppárti képviselő kijelentette, hogy a szász nép híven áll a birodalmi védőrség mögött és nem fogja megtérni, hogy megismétlődjének az olyan gaztettek, mint amilyenek 1919-ben történtek, amikor Neuring hadügyminiszter az Elbára fojtották.

— **Sulyos vasúti szerencsétlenség a reggában.** Bukarestből jelentik: Asau állomáson Moimesti mellett vasúti szerencsétlenség történt. Egy vegyesvonat tengelytörés következtében két részre szakadt, a mozdony tíz kocsival beszaladt az állomásra, a vonat többi része azonban mozdony nélkül futott tovább a meredek úton és a völgyben lévő állomáson utolérve az első részt, azal összeütközött. A romok közül négy halottat és sok sebesültet húztak ki. Valószínű, hogy több áldozat is van.

— **Miért kékik a jasi rektor megerősítése?** Bukarestből jelentik: Cantacuzino szenátor ma interpellációt terjeszt a szenátus elé, amelyben megkérdezi, mi az oka annak, hogy a kormány kékik a jasi rektorválasztás eredményének megerősítésével.

— **Becserélik az erdélyi kölcsön kötvényeit.** A pénzügyminisztériumtól rendelet érkezett a pénzügyigazgatósághoz, hogy az erdélyi kölcsön kötvényeit szedjék be, azokról elismervényt adjanak, a kötvényeket pedig küldjék fel becserélés végett Bukarestbe. Mint értesülünk, a hitelezők kötvények helyett bonokat kapnak, amelyek már február elsejétől kamatoznak.

Het naptár

5684. Kiszlev 23. Szombat. (Ujholdkihirdetés.)

Szombat beköszöntése: Temesváron 4 óra 40 perc, Kolozsváron 4 óra 30 perc, Brassóban 4 óra 20 perc.

Szombat vége: Temesváron 5 óra 40 perc, Kolozsváron 5 óra 30 perc, Brassóban 5 óra 20 perc.

Szidra: Vajjesev. Az irigységből eredő testvérgyűlölet majdnem gyilkosságra vezetett. Minden nép őstörténetében találunk hasonló esettel. Öseinknél azonban a lelkiismeret megállította a gonosz szándékot végrehajtása előtt.

Háftár: Ko amár ádonj. (Ámosz 2.) De a próféta még a későbbi korban is érzi e gonosz szándék átöröklődött terhét és felszólítja a népet, hogy azt irtsa ki magából.

Vasárnap este: Chanuka kezdete.
Szombat és vasárnap: Ros-chodes Tévéth.

keznek a veszendő értékeket megkeresni és ki halászni. Emberéletben nem esett kár, állat sem pusztult el, de nagyon sok szegény család ment tönkre. Hirtelen fel sem becsülhető annak a gabonának és takarmánynak értéke, amely a víz által elöntött házak fészereiben és magtáraiban volt elhelyezve és amelynek értékét egy nap alatt semmisített meg az árvíz.

Egy gyalui szomoruan fohászokodva mondotta a következőket:

— Én nem tudom mit vétettünk, de már harmadszor látogat meg bennünket az uristen sújtó keze. Előbb a jég, aztán a tűz, most pedig a víz foszt ki abból, amit keserves munkával szereztünk. Hogy ki az oka, hogy mi az oka, nem tudjuk. Talán mi magunk vagyunk az okai mindennek, mert nem gondoskodtunk védelemről, nem emeltünk gátakat, de hát a kormány sem törődött velünk, mi se nagyon gondoltunk az ilyesmire. Nem zugalodunk, ma hallottuk, hogy Nagysebesen még nagyobb a baj, ott százötven ház került víz alá, igyekszünk megmenteni azt amit lehet és ha elmulik a veszedelem, igyekezni fogunk a veszteségeket pótolni.

A mentés folyik. Kis kivilámpások világa mellett dolgoznak az emberek minden eszközzel, hogy a víz további áradásának gátat vessenek és ha az éjszaka újabb eső nem lesz, Gyalu község nagyrésze megmenekül a biztos pusztulástól.

Amikor az árterületet elhagyom, hallom hszszan, elnyujtva:

— Vigyázzatok, ez a Krisán János nagyládája! És már huzzák a vízből.

— **Dr. Eisler Mátvás előadása a zsidó liceumban.** Szombat este fél hét órakor dr. Eisler Mátvás „Mi a zsidó irodalom?” címmel tart előadást.

— **Kiviteli szabadság minden cikkre, amelynek belföldi szükséglete fedezve van.** Bukarestből jelentik: A kereskedelmi miniszter munkája elé mind több bizalommal tekintenek a kereskedelmi és ipari körök. Az új orientáció első sorban a kereskedelem szabaddátétele felé irányul. Ezt azonban egy csapásra végrehajtani nem lehet, úgy hogy a kormány a kivitel szabaddátételeit fokról-fokra szeretné megvalósítani. A közelmúltban a vámtételek csökkenésével és néhány cikk kiviteli szabadságával mutatkozott az új kereskedelmi rendszer programja. Ezt azonban csak előjelként tekintik a kivitel teljes szabadsága felé. A bukaresti lapok ma már azt írják, hogy a miniszter **kiviteli szabadságot akar engedélyezni** mindazon cikkekre, amelyeknek belföldi szükséglete fedezve van. Azok a cikkek azonban, amelyek nem teremnek, vagy nem állíttatnak elő megfelelő mennyiségben az országban, erős kiviteli megszorítások alá fognak esni. A bukaresti lapok majdnem kivétel nélkül üdvözlrik ezt a tervet és annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy ezzel a termelés fokozását fogják elérni.

— **Delegátusválasztás Betlenben.** A betleni hitközség a múlt hét vasárnapján választotta meg az ortodox kongresszusra kiküldendő delegátusát. Szavazattöbbséggel Rosenberg S. Léb lett a hitközség delegátusa.

— **Sztrájkjal fenyegezőznek a fővárosi tanárok.** Bukarestből jelentik: Tegnep este a fővárosi tanárok nagygyűlést tartottak, amelyen több felszólalás után elhatározták, hogy az ország összes tanítói és tanárai határozatlan időre beszüntetik a tanítást, ha a kormány nem tesz elégét anyagi követeléseiknek.

— **Cuza-barátság miatt lemondatták a jasi dekánt.** Jasiból jelentik: A jasi orvosi fakultás tanárai tegnep ülést tartottak Bacalglu dékán elnökletével és követelték a dékán lemondását, mivel hivataloskodása egész ideje óta Cuza utasításait követi, míg a többi tanárok ezekkel szemben kivántak állást foglalni. Bacalglu a támadások következtében lemondott. Az ülésen elhangzott beszédek nagy szenzációt keltettek.

* **Száraz nyárfa** (pékeknek kiválóan alkalmas) ölenként 800 lejért kapható hazaszállítva Janovitz Vilmos tűzifaraktárában, Str. Enescu (Gyufagyár-u.) Telefon 127 és 918.

* **Désen angol női, férfiszövet, cseh vásznak, kelengyekülönlegességek, flanelujdonságok mélyen leszállított árban Birónál kaphatók.**

mazoffok!

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal

Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1. Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315

**KÖTÖTT ÁRUK
LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSA**

HELIOS

Főtér 7.

Szvetterek, kötött ruhák, jumperek, sálak, harisnyák és keztyűk. Jumpergyapjuk minden színben

Eredeti gyári árak!

**Valutát és
Devizát**

a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron vesz

Kereskedelmi Hitelintézet

Kolozsvár, Főtér 20. Telefon 40 és 229

Raglánok,
öltönyök, gyermekruhák
megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj,
Piata Unirei 14.

Telefon 431.

Ékszervásárlás bizalom dolga!!!

Arany és ezüst órákat,
ékszereket és dísz tárgyakat

FENYŐ ÉS BRAUNFELD

világvárosi ékszerüzletében
vásárol legelőnyösebben

Cluj, Piata Unirii 15
Telefon Interurban 643

Omega, Schaffhausen és
Longines órákfőlerakata

**Épületüvegezés,
képkerepezés,**

kávéházi, vendéglői, háztartási
cikkek, demionok, táblaüveg,
lámpaárúk és porcellánedények-
ből legolcsóbb beszerzési forrás

**Ausländer
Rudolfnál**

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinánd
(v. Ferenc J.-ut) 37. sz.
alatt, az Uránia palota mellett.

Engros! Endetail!

Telefon 494 **15%** Telefon 494

gyarapodik vagyona,
ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház
rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihaiu Viteazui

KÖZGAZDASÁG

A bankalapítások szabályozása. Bukarestből jelentik: A román bankok szövetsége törvényjavaslatot készít elő, amelyet a kereskedelmi miniszter utján a parlament elé kíván terjeszteni. A javaslat a bankalapítások szabályozásáról szól. A kormány, minthogy újabb időben több bank alakult kellő garanciák és komolyság nélkül, ellenőrizni kívánja ezeket az alapításokat.

A mai valutapiac

A tegnapi kezdődő szilárdulás ma is tartott és a mai napon a külföldön is érezhető volt a lej esése. A zárlati 2-925 ma ellanyhult 2-875-re és Párisban is 9-65-ről 9-50-re esett a lej. A cseh valuta tíz ponttal való esése azonban a lejjel szemben nem éreztette hatását. Az egész vonalon a valuták szilárdulását kellett tapasztalni. A mai árak egyébként meglehetősen forgalom mellett így alakultak: osztrák korona 345-350, belföldi magyar korona 165-170, cseh korona 580-585, svájci frank 35-00-35-20, francia frank 10-75-11-00, dollár 202-205, font sterling 885-890, lira 8-85-8-90.

Valutapiac november 29-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1068, London 877, Newyork 200, Róma 874, Zürich 35-00, Prága 586, Bécs 28-50, Budapest 110, Varsó 125.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740, márka —, leva 140, török lira 120, font sterling 870, francia frank 1150, svájci frank 35-00, olasz lira 880, drachma 340, dinár 230, dollár 203, lengyel márka 100, osztr. korona 28-5, magyar korona 65, cseh korona 590.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Newyork 572-5717/8, London 2493-2498-25, Páris 30-70-30-82-5, Milano 2470-2473, Prága 1655-1665, Budapest 302-5-300, Belgrád 647-5-647-5, Bukarest 287-5-287-5, Varsó 131-131, Bécs 80-50-80-50, Berlin —.

A régi osztrák-magyar bankjegyek bevonása. Bécsből jelentik: Az osztrák nemzeti bank bevonja a volt Osztrák-Magyar Banknak azon bank-

jegyeit, amelyeken a „Deutschösterreich“ felülírás látható. Így azokat az egy, két és száz koronás bankjegyeket, melyeknek mindkét oldalán német szöveg szerepel, továbbá az ezer koronás papírpénzeket. E bankjegyeket a Nemzeti Bank 1924 január 31-ig fizetésül elfogadja, attól kezdve 1927 január 31-ig csak beváltásra. E határidőn túl a jelzett papírpénzek értéküket veszítik.

A gazdasági oktatás reformja. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi és ipartügyi miniszter bizottságot küldött ki a gazdasági oktatás reformjának tanulmányozására. A bizottság a gazdasági oktatás valamennyi tagozatát letárgyalja és olyan irányba igyekszik fejleszteni az oktatásügyet, hogy az oktatásnak a gyakorlati élettel közvetlen kapcsolata legyen.

SPORT

Károly-kupamérkőzések. A központ kötelezte a kerületeket, hogy a kisorsolt kupamérkőzéseket még az idén lejátszák. Így vasárnap eldöntésre kerül Arad-Bukarest, Marosvásárhely-Temesvár és Nagyvárad-Csernovitz.

Jön a tél. Jön a tél. Közeledik a téli sportok ideje. A sportoló ifjúság a tornaterembe vonul és a futball és atlétika helyett a szertornázást, vívást, birkózást űzi. A Haggibornak sikerült megszereznie a református kollégium tornatermét, ahol minden Haggiborn-tag hétfőn, szerdán és pénteken este szabadon üzheti kedvelt sportját. A Haggibornban az ifjúság most erősen kultiválja a vívást. Szervezés alatt áll a birkózó és boxoló szakosztály. Valószínűleg még a tél folyamán a Haggiborn megrendezi birkózó és boxoló versenyt.

Párisban sportkongresszusokat tartanak az egyes sportágak olimpiájának megrendezésével egyidejűleg. Február 5-én téli sportkongresszust, 16-án kerékpárkongresszust, március 21-én tenisz, 24-én vívás, július 4-én, 14., 15. és 16-án atlétika, 17. és 21-én boxolás, 27-én tornakongresszus lesz. Július 30-án az 1928. évi olimpiai kongresszus előkészítő bizottsága tart ülést.

Hellas SC néven új sportegyesület alakult Aradon. Az új egyesület az evezést, uszást és a téli sportokat vette programjába.

Jönnek a Karamazoffok!!

Irodalmi szenzáció!

Lebilincselő olvasmány!

Sas László fantasztikus regénye

VIVIANNA

Démonok, tébolyultak és halálhordozók

Egy kötetnek ára 35 lei

Kapható a Pallas Hirlapterjesztőnél. Amatőr-példányok díszes kötésben 100- és 150- lei áron az Uj Kelet könyvosztályában.

Jönnek a Karamazoffok!!

Róka, kelme, Szörmfestés,

vegytisztítás legszebb kivitelben

KRISTÁLY

nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

Vágott és vágatlan tűzifát
vagon, ől- és mázstételekben, ugyiszintén

meszet, cementet és gipszet
legolcsóbban szállít a

Galot Művek R.-T. Cluj
Str. Dragalina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurban 11-06
Egy m³ oltott mész 400 lei

Villamostepepek
építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János
elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája

Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuta (volt Bolyai-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekeréscselőműhely. Szakszerű javítások és átkerécselések. Gyenge áramu és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akár venni, akár sajnálni az utat

Marosvásárhelyre és tekintés meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butorterméit sztalosok furnrlszükségeiteket legolcsóbban itt szerezhetik be

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

Grossmann Jenő Nagyvárad, Baross-u. 10 Szállít mindenféle erdőüzemi és műszaki cikkeket a legjutányosabban!!
Sürgőnycim: Grossmasin / Telefon 2-86

SZÍNHÁZ

Megbukott!
Mint megirtuk, a bemutatott Schnitzler című színjátékát, a is, Bécsben is betöltöket jelenti, a pre a közönség azonban házból. A bukás o meszári lapok sze igazgatóját, aki Sh rajtai helyett a R

A MAGYAR
Péntek: Szentiváné Szombat délután: T

MOZ

Select-Moz
Művészeti események
szociális dráma ha
Rassay Klára. A gédijája. Soha se kifejezésre nem datát. A dráma

Uránia-Moz
Elgo vagy egy szígyel tragédia 6
Magda Sonja, T mann, M. Neufel Fehér Frigyes. törést a lengyel

Apollo-Moz
Az ököljog. Izgnásban. Főszerep feld. Szenzációs g meseszövés, híhe

Telefon 750 **Olc**
I-a búkk és
Blenkint ...
áprított 100
hantott 100
Az ár
Grün Lázár Ke

Írógép
és kell
ban. Ja
Fink

Engros
Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.
lámpaárúk bárm

AUSLÄ
Piata M. Viteaz

Szö
amer
gara
Caspar
Tes

Sz
és minden
napi árba
liba és fri
Lebovi
Cluj, Str.
Arjegyzék

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

Megbukott a „Körbe-körbe“ Temesváron.
Mint megírtuk, a Temesvári Színház hétfőn este bemutatta Schnitzler Arthur „Körbe-körbe“ (Reigen) című színjátékát, amelynek előadását Budapesten is, Bécsben is betiltották. Mint temesvári tudósítónk jelenti, a premiert zsúfolt nézőtér nézte végig, a közönség azonban elégedetlenül távozott a színházból. A bukás oka a rossz rendezés volt. A temesvári lapok szemrehányással illetik a színház igazgatóját, aki Shaw, Strindberg, Shakespeare darvjai helyett a Reigenel kísérletezett.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA
Péntek: Szentiványi álom.
Szombat délután: Tangókirálynő.

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Pénteken, november 30. Művészeti esemény! Az arany. Kolosszális társadalmi dráma hat felvonásban. — Főszerepben Rassay Klára. Az Ember végzete és örök tragédiája. Soha sehol szebben és nagyszerűbben kifejezésre nem juttatták az Aranyborjú imádatát. A drámairodalom remekműve.

Uránia-Mozgó: Pénteken, november 30. Először egy szerzetes élményei. Megrázó lengyel tragédia 6 felvonásban. — Főszerepben Magda Sonja, Tini Senders, Augusta Liedermann, M. Neufeld, M. Jervient, Viktor Frank, Fehér Frigyes. Hogyan büntették a házasságtörést a lengyel kiskirályok.

Apollo-Mozgó: Pénteken, november 30. Az ökljog. Izgalmas kalanddráma 5 felvonásban. Főszerepben Dora Kaiser és Max Neufeld. Szenzációs gyilkossági eset, a legérdekesebb mesészöveg, híhetetlenül izgalmas film.

Olcsóbb lett a fa! Telefon 700

1-2 bükk és tölgy hasáb, két éves vágásu,
 100 kint 900.- lej
 150 kint 60.- lej
 200 kint 65.- lej

Az árak házhoz szállítva értendők!!

Grün Lázár Keresk. Rt. Cluj, Calea Traian 40.

Írógépek

és kellek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalok.

Finkler Antal Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.

Engros **Endetall**

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

Mindeféle poharak, demyonok, palackok,

Árpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL
CLUJ,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Szőlőoltvány
amerikai alanyvessző

garantált fajtisza kapható

Gaspari Fr.-nél, Medgyes
Tessék árjegyzéket kérni! Kappel hird.

Szalámi

és mindennemű felvágottak a legolcsóbb napi árban és naponta frissen vágott liba és frissen sürt libaszir kapható:

Lebovics szalámigyár
Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz.
Árjegyzék és kívánatra ingyen

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. szám
Telefon Interurban 2-13 * Sörgönc: Juvare, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászat arany és farrasztó * Arany, ezüst és platínabeváltásai

Kienze és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárúsítóknak!

ROSENZWEIG ANTAL
héber könyvkereskedése
CLUJ-KOLOZSVÁR, P. MIHAI VITEAZUL 38

ספרים מלימוד מיוחדים מיוחדים מיוחדים
 קאפלעך אונד פיר ישיבות אונד תלמוד
 תורה אין סארטרטען לאנגער פאן אלעזר
 איינשיכטיגע גמרות צום בילדונגען פרייען
 דעמייל * אנגרא

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța
direkt
Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța direkt Canada
Constanța-Délamerika

A „Canada“ hajó indul december 8-án.

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia“ Pasagiul Comoedia, Bukarest és a „Reclama“ Cluj

„Barzel“ Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13
Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

Kisvasuti apróanyagot és „S“ talpfakapcsokat
raktárról szállítok
Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

Gyermekjátékokban, karácsonyfadiszkekben
legnagyobb nagybani eladási raktár

Karácsonyi gyermekjátékkiallítás november 20-án nyílik meg feltűnően olcsó árak mellett

Eisenstädter Fülöp és Társa CLUJ
Strada Regina Maria (v. Deak Ferenc-utca) 13. szám alatt

IZRAEL & Co szörmeáruházában
Cluj, Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 2. szám

Bundák 16000
Sportkabátok. 3000
Boák 475
Gyermekkabátok 800
leitől feljebb kaphatók

Nagy választék szörmeáruházban!

GARDI és TÁRSA

fényképezési műtermei
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna (v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék, gyermekfényképek, nagytások

Terményszükségletét,
ugymint
buza, tengeri, rozs, árpa, zab stb.
legkedvezőbben és legelőnyösebb kiszolgálás mellett

„ILFOV“ S. A.
de Industrie si Comert
Bukarest

Str. Paris 2. szerezheti be. Táv. cím: Ilfov Bukarest

I. NACHT

SOCIETATE
IN NUME COLECTIV
CLUJ
Str. Memorandului 20.

* Telefonok: * Iroda 653 * Raktár 654 *

Vasuti anyagok!
Vasak, fémek, csavarok, csőárak stb. stb.

Távirati cím: Metalnacht

Telefon 51. **Ládagyár** Flókizlet: Egeres

Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szétszedett részeken megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1381

Sajovics és Lebovits fatereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernanji (v. Kajtánól-ut) 1 szám

Időt és pénzt takarít meg, ha

IRELLI CORD

autógummit vesz Emil Blagánál
Cluj, Piata Stefan cel Mare No. 3. Telefon 2-70.

Kívánatra árjegyzékkel és leirással szolgál!

terreich“ felülnyo-
két és száz koro-
indkét oldalán né-
zer koronás papir-
zeti Bank 1924
attól kezdve 1927
E határidőn túl a
sztik.

formja. Bukarest-
ipartügyi miniszter
gi oktatás reform-
ttság a gazdasági
tárgyalja és olyan
oktatásügyet, hogy
tel közvetlen kap-

A központ köte-
rsolt kupamérközé-
gy vasárnap eldön-
arosvásárhely—Te-
tz.

zededik a téli spor-
tornaterembe vonul-
tt a szertornázást,
ornak sikerült meg-
a tornatermét, ahol
erdán és pénteken
sportját. A Haggib-
kultiválja a vívást.
boxoló szakosztály.
a a Haggibbor meg-
eyét.
sokat tartanak az
k megrendezésével
sportkongresszust,
cius 21-én tennisz,
5. és 16-án atlé-
én tornakongressz-
8. évi olimpiai kon-
ert ülést.
portegyesület alakut
st, uszást és a téli

azoffok!!

rmefestés,
b kivitelben
ÁLY
Bővebb felvi-
ókokban

an tűzifát
h, egyszintén
és gipszet
a
T. Cluj
lefon interurban 11-06
400 lej

elepek
tt vállalja:
János
émnöki irodája
(v. Bólyai-u.)

nagy gépjavitó- és
avitások és átte-
magas feszültségű
vezése és építése

GYÁRI ÁRAK!
VICTORIEI 24.

műszaki
abban!!

